

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра сценічного мистецтва і хореографії



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОКАЛЬНА МАЙСТЕРНІСТЬ АКТОРА

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва
спеціалізації В6.01 Сценічне мистецтво
галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Освітня кваліфікація: магістр перформативного мистецтва
(сценічне мистецтво)
Форма здобуття освіти – денна

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 08 від «03» вересня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

Розробник:

Молодій Ольга Романівна – заслужена артистка України, доцент кафедри сценічного мистецтва і хореографії навчально-наукового інституту мистецтв.

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 8 від «3» вересня 2025р.

Завідувач кафедри:



Надія КУКУРУЗА

Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вокальна майстерність актора
Рівень вищої освіти	магістр
Викладач (-і)	Молодій Ольга Романівна , заслужена артистка України, доцентка
Контактний телефон викладача	+380503386878
E-mail викладача	olga.molodij@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.
Обсяг дисципліни	90 год., 3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://asu.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації з дисципліни згідно з розкладом та підготовкою до екзамену.
Анотація до курсу	
<p>Вокальна майстерність актора» - вибіркова навчальна дисципліна зі спеціальності 026 Сценічне мистецтво (Актор драматичного театру і кіно) другого (магістерського) рівня освіти, яка є одним з важливих компонентів професійної підготовки кваліфікованих фахівців, що володіють комплексом знань, вміннями та навичками для успішної діяльності в галузі театрального мистецтва.</p> <p>Дисципліна спрямована на формування професійної вокально-сценічної компетентності актора як універсального виконавця драматичного, музичного та пластичного театру. Курс поєднує теоретичні засади вокальної техніки з практикою сценічного застосування голосу у драматичній дії.</p> <p>Навчання співу – складний, систематичний, послідовний і довготривалий психофізіологічний процес, який на другому, магістерському рівні навчання перебуває в стадії закріплення та вдосконалення набутих вокальних навичок. Особливо важливою частиною цього етапу навчання є робота над виконавською майстерністю, формуванням артистизму, вироблення сценічної поведінки та вивчення психологічних особливостей процесу співу.</p> <p>Основою навчального процесу є систематизація знань та вмінь, набутих в курсі сценічний спів першого (бакалаврського) рівня освіти, удосконалення практичних вокальних навичок, практика співу у різних манерах та жанрах, що є необхідною складовою професійності актора.</p>	
Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни «Вокальна майстерність актора» полягає у формуванні та розвитку навиків співу, виробленню у магістрів-акторів усвідомленої, технічно керованої та художньо виразної вокальної поведінки на сцені, вдосконаленні виконавської майстерності студентів спеціалізації «Актор драматичного театру і кіно».</p> <p>Цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вироблення навичку правильного функціонального використання голосу в умовах сцени; - вміння органічно поєднувати вокал, мову, рух та емоційну дію; - навичку роботи з пісенним матеріалом у драматичній виставі. - виховання художнього смаку на кращих зразках вокального репертуару; - оволодіння вокальною музичною термінологією; - розвиток і вдосконалення творчих здібностей студента; - формування потреби самостійно вдосконалювати здобуті знання і навички. 	

Компетентності

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу й синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Здатність вільно спілкуватися державною мовою України.
- ЗК6. Здатність до критики й самокритики.
- ЗК7. Здатність до адаптації та дії в нових ситуаціях.
- ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК9. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми.
- ЗК10. Здатність до автономної і командної роботи.
- ЗК11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК13. Здатність оцінювати і забезпечувати якість виконаних робіт.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

- ФК2. Здатність генерувати задум і здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.
- ФК3. Здатність до комплексного оперування специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальних, звукових, акторсько-виконавських, монтажно-композиційних, сценарно-драматургічних) за самостійного створення та виробництва сценічного твору.
- ФК4. Здатність до публічної презентації результату власної творчої (інтелектуальної) діяльності.
- ФК5. Здатність до аналізу сценічного твору.
- ФК.6 Здатність вільно орієнтуватися в напрямках, стилях, жанрах сценічного мистецтва.
- ФК.7. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливість їх застосування в синтетичному сценічному творі.
- ФК9. Здатність до ефективної діяльності в колективі в процесі створення синтетичного за своєю природою сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.
- ФК10. Здатність здійснювати вибір та аналіз художнього твору для показу (демонстрації) та визначати спосіб його інтерпретації.
- ФК11. Здатність до вибору відповідних творчому задуму засобів мистецького (сценічного) висловлювання.
- ФК14. Здатність до критичного аналізу, оцінки й синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.
- ФК16. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- основні поняття курсу;
- будову та функції голосового апарату;
- класифікацію співацьких голосів;
- типи дихання;
- особливості звукоутворення;
- прийоми звуковедення та особливості співу у різних жанрах ;

вміти:

- практично застосовувати здобуті теоретичні знання, вміння та навички;
- фіксувати та аналізувати власні відчуття;
- володіти базовими та просунутими прийомами сценічного голосоутворення;
- інтегрувати вокал у драматичну дію;
- працювати з музичним матеріалом різних жанрів;
- зберігати голосове здоров'я в умовах сценічного навантаження;
- аналізувати вокально-сценічну партитуру ролі;
- створювати художній образ вокального твору;

- застосовувати вокал як інструмент психологічної дії.			
6. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		10	
практичні		20	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	026 Сценічне мистецтво	2	Вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	практичні заняття
			сам. роб
Тема 1. Голос актора як інструмент сценічної дії. Критерії правильного вокального звуку. Анатомія голосового апарату (повторення).		2	6
Тема 2. Основи вокальної техніки для драматичного актора. Резонатори, регістри, атака звуку. Робота з регістрами.		2	6
Тема 3. Вокальні вправи (розспівка) . Дихальні практики . Опора вокального звуку. Динаміка і сила звуку. Резонаторні вправи.		2	6
Тема 4. Практичне засвоєння та розвиток вокально-технічних навичок: дихання, звукоутворення, звуковедення, чистоти інтонування на вправах та співі акапельного репертуару.		4	6
Тема 5. Вокал у драматичному театрі. Пісня як елемент драматургії. Внутрішня дія в музичному номері.		2	6
Тема 6. Сучасна вокальна музика. Стилїстика виконання. Народний спів, академічна манера, мюзикловий стиль, spoken singing. Особливості вокальної роботи у різній манері звучання. Романс. фольклорний матеріал, мюзикл (аналіз сцен із мюзиклів), сучасна драматична пісня.		2	6

Тема 7. Робота з музичним текстом. Музична фраза як сценічна дія. Інтонаційний малюнок. Виконання пісні через внутрішню дію. Взаємодія голосу і пластики.		2	6
Тема 8. Голосове здоров'я актора. Профілактика перевантажень, режим, гігієна голосу.	2		6
Тема 9. Сценічне хвилювання та вокал. Методи подолання затисків. Робота над репертуаром для показу. Пісня як монолог. Робота з паузою.		2	6
Тема 10. Аналіз вокальної партитури ролі. Методика розбору музично-драматичного матеріалу. Імпровізація у вокальному матеріалі. Особливості художнього творення, використання всього комплексу засобів художньої виразності в процесі підготовки до творчого показу.		4	6
ЗАГ.:	10	20	60

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника і Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів https://cnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.docx.pdf . Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p> <p>Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та індивідуальних занять з метою перевірки рівня знань та готовність студентів до виконання професійних завдань. Семестровий контроль з навчальної дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у формі екзамену (1 семестр). Підсумковий семестровий контроль це творчий показ. Результати екзамену оцінюються у балах (максимальна кількість - 50) і включаються в підсумкову оцінку, яка розраховується як сума оцінки за роботу на заняттях (максимальна кількість - 50) і екзаменаційної оцінки.</p>
Вимоги до письмової роботи	-

Семінарські заняття	-
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Умовою допуску до складання студентом заліку чи екзамену є успішний результат поточного контролю.</p> <p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів, Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри сценічного мистецтва і хореографії спеціальності 026 Сценічне мистецтво.</p>
8. Політика курсу	
<p>Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Вокальна майстерність актора» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра зі спеціальності 026 Сценічне мистецтво.</p> <p>Основним завданням курсу є розвиток навиків співу, необхідних для творчої діяльності майбутніх акторів. В процесі навчання та підготовки до творчих показів відбувається здобуття сценічно-виконавської майстерності, розвиваються інтерпретаційна та музично-аналітична компетентність, а також, закріплюється здатність до самоконтролю та психофізичної саморегуляції майбутніх творчих працівників.</p> <p>В процесі навчання студент повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематично відвідувати лекції та практичні заняття; - виконувати завдання самостійного опрацювання; - вдосконалювати свою виконавську майстерність. <p>У разі відсутності студента на занятті передбачено відповідний порядок відпрацювання пропущених годин за індивідуальним графіком, погодженим із завідувачем кафедри та викладачем.</p> <p>Академічна доброчесність:</p> <p>Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО: Положенні про запобіганні академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf, метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчальних, науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування в Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-03-polozhennia-pro-komisiuu-z-pytan-etyky-ta-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи; Кодексі честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).</p> <p>Студенти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p>	

9. Рекомендована література

1. Голос людини та вокальна робота з ним : [монографія] / [Г. Є. Стасько, О. Д. Шуляр, М. Ю. Сливоцький, М. П. Стефанюк, О. Р. Молодій, М. В. Попелюк, І. І. Жеребецька]. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2010. 336 с.
2. Коломієць О. Хорознавство. К., 2001.
3. Муравський П. Моя хорова школа . К. : Просвіта, 2014. 384 с.
4. Овчаренко Н. Основи вокальної методики: науково-методичний посібник. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. 116 с.
5. Падалко Л. Виховання ансамблю в хорі. К. : Мистецтво, 1969. 181 с.
6. Побережна Г. І. Загальна теорія музики [Текст] : підручник. К. : Вища школа, 2004. 303 с.
7. Словник музичних термінів / Уклад. і автор передм. В. Тимків; Уклад. О. Подручна; ред. В. Карпенко, Р. Дзундза, В. Таранюк. Київ : Вадим Карпенко, 2017. 311 с.
8. Смаглій Г. А. Теорія музики [Текст] : Підр. для навч. закл. освіти, культури і мистецтв. Х. : Вид-во «Ранок», 2013. 392 с.
9. Юцевич Ю. Є. Музика [Текст] : словник-довідник. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2003. 352с.
10. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу: Навчально-методичний посібник для викладачів і студентів мистецьких навч. закладів, учителів шкіл різного типу. К.: ІВМН,1998. 160 с.

Викладач: Молодій Ольга, доцент